

zdi vredno, da bi se po sosesko njim pridružili, ako se sami prav zadržati ne veste? Za zdaj čemo vaše čudno obnašanje pripisati raji pomoti in nekoliko tudi vaši nevednosti, — kakor pa spачeni volji; upati je, da boste v prihodnje popravili, kar ste zdaj hudo zagrešili. —

Iz št. Lenarta nad laškim trgom 3. nov. Podpisani javno v „slov. Gospod.“ čestito predstojništvo župnije sv. Lenarta v imeni obilnega števila svojih sofaranov prosi, da poišče list „Slov. gospodarja“ št. 38. dné 19. spt. 1872 stran 190 tečaj VI. in Nacetu Plazarju, ki pri nas tudi službo organista opravlja, naj mu podučljivi sestavek: „Cerkveno petje“ ponudi, da ga pazno pretuhta, ter se naj dosedajnih medigrinih poskakalije, ki so pobožnim kristjanom le v spodtiko, v prihodnje za vselej zdrži!

Ne moremo se pa tudi zadosti prečuditi, kako zamore njegov že precej postarani gosp. zagovornik toliko okroglih, ki so za komedijo in krčmo najbolj pripravne, v vézi božje trpeti?

Gašp. Lapornik
kmet in posestnik v Lokah.

Za poduk in kratek čas.

Praksa (dejanje) tepe teorijo.

Poleg drugih razlogov je „Gosp.“ tudi zato bil in bo proti sedanjim šolskim postavam, ker so slovenske učitelje popolnoma podvrgele nemškutarskim okrajnim šolskim svétom, da morajo zdaj učitelji plesati, kakor jim z večine nemškutarske gospóške godejo. Ker so pa liberalci mislili, da je vse, karkoli „Gospod.“ piše, zgolj „hudobija“ in „mračnjaštvo“, so ga od vseh strani pikali in zasegali v „Nar.“ Eden slov. učiteljev je proti nam šolsko postavo stem branil, da le naj skrbimo, da bodo šolski zastopi národni, potem ne bodo šolske postave narodnej stvari na kvar. Nise splačalo, pobijati ta izgovor, ker vsakdo vidi, da je pičkov. Nemškutarje namreč nam je nemška vladna sistema (uredba) vzredila, in nova šolska postava skrbi za to, da odrasli nemčurji kot šolski očetje tudi zarod v šolah ponemačevati velevajo. Prav iz tega vzroka smo tudi pred nekaj časom rajše molčali, ko je neki drugi liberalec dokazoval, kako da so tudi — duhovni šolski nadzorniki z nemščino v šole tiščali. Dasi to v obče ne velja, posebno za čas od l. 1848. sem ne, je tudi tam, kder se je to godilo, posvetna šolska gospóška tega kriva bila, kajti je ona izdavalala šolske knjige in predpisovala učni red. A drugači stoji stvar zdaj. Nemški liberalci so v državnem zboru postavlo sklenuli, slovenski poslanci so jo pa (razun g. Hermana) brezpogojno sprejeli, ter si štejejo to v največo slavo. — Nož se otroku v roke ne da, šola pa ne možem, ki ne poznajo pri šoli višjega

namena, kakor da mladež — ponemčuje. Že iz tega vzroka bi morali liberalni Slovenci z nami vred zahtevati, da se šolska postava popravi. Pa ne! ni še dolgo tega, kar je „Nar.“ strastno rohnel na vsacega, ki se je le drznil dvomiti o izvrstnosti šolske postave.

In zdaj? Volitve so dejansko pokazale, da smo prav imeli kazaje na nevarnosti, ki jih je gledé národnosti šolska postava rodila. Isti „Nar.“, ki je na učitelje naj več stavil in mislil, da liberalci zdaj lahko od sebe pahnejo narodno duhovništvo, ker imajo „svobodne“ učitelje na svoji strani, isti „Nar.“ zdaj po volitvah drugače govori. V številki od 1. nov. prinaša dopis „iz mariborske okolice“, v katerem dopisnik poveda, da je Seidl, izročivši Lempaškemu učitelju 50 gld. za pot k Dunajski razstavi — rekel: „Thun's agitiren; in Lembach ist ziemlich gefährlich“ (le agitirajte, ker je v L. precej nevarno — kar pa ni ne prej, ne zdaj bilo.) Selniškemu nadučitelju, kot nemškutarju, pa ni bilo nič treba za agitacijo poskrbeti. V Kamei je nadučitelj kot volilni mož za Seidlna glasoval in že pri prvotni volitvi s podučiteljem vred delal na to, da je Seidl za volilnega moža voljen bil. To vse poveda v „Nar.“ dopisnik in potem še pristavlja besede, o katerih ne bi bili nikdar mislili, da jih kedaj v „Narodu!“ brali bomo: „Takovšni so zdaj učitelji! Izdajice naroda! Izdajice ljubega materinskega jezika! Izdajice svojih vrlih narodnih staršev! Kateri so še narodni bili, so odstopili!“ —

Tako se bere v „Narodu!“ Vprašamo pa, kdo ali kaj je napravilo iz narodnih učiteljev „izdajalce?“ Nove službene razmere so to storile, popolna odvisnost od nemškutarskih gospóšk, in — gospodje dragi — kruh je kruh, kar smo vam že večkrat rekli. Kar vi še le zdaj vidite, videli smo mi že zdavno, vidimo tudi drugih reči, ki jih še vi ne vidite, in nam ravno zato nasprotujete in neumni liberalizem razobešate, ker tega ne poznate, kakor niste spoznali nevarnosti — nove šolske postave. Kakor v tej zadevi, še bo v marsikteri drugi — posebno kar politično delovanje duhovnikov zadeva, praksa neusmiljeno tepla vašo sedanjo, liberalno teorijo. Da bi le pameti — slednjič predrago ne kupili!

Častno mesto za národne volilce kmečkega stanú.

Ker nam ni mogoče ponatiskovati celih dopisov, ki nam v volilni zadevi dohajajo, razglášamo pod tem naslovom imena onih poštenjakov kmečkega stanú ki so posebno marljivo delali za srečen vspeh volitev. Za danes imenujemo v izglede in spodbudo drugim naslednje:

1. J. Kolarič, posestnik v Konjicah. Ko so 18. okt. nemčurji v Konjicah zlobnoli volilni shod in Seidlna povabili, so po svoji nesramni navadi z desetino in roboto otrobe vezali.

Pogumni Kolarič stopi na odor in reče: „Kar so gospodje o desetini in roboti govorili, je velika laž, zakaj vsi grofje in duhovniki niso v stanu desetine več nazaj spraviti. Mi smo jo odkupili na večne čase, ter imamo tudi pisma v rokah... Nemčurji so bili kot razkačeni sršeni, pa shoda je bil potem brž konec.

2. Jernej Gradišnik (Pedežnik), župan v Pedeškem vrhu, po značaju dika slovenskih kmetov. Skazal se je posebno na dan volitve. Seidlnovi hlapci v Konjicah so lovili kmete, ter jim posiloma natikali izdajalske kokarde Seidlnove. G. župan Gradišnik, od ram višji od vse množice, stopi med nemčurje in zagromi: „Kaj nam kmete motite; pustite nas pri miru, kakor vas mi pri vaših volitvah ne motimo“. — In ko purgarski predstojnik kmetijske podružnice kmetom hvaliti začne dobre, ki jih od purgarjev imajo, mu seže Gradišnik v besedo, rekoč: „Kaj neki? Eno prese ste nam dali (podružnica je namreč na državne stroške nekoliko praset hrvaškega plemena srenjam razdelila), „pa ga niste vi plačali, je bilo poprej iz našega žepa plačano. Pa ga nazaj tudi prinesem, če je treba; zavolj tega pa ne pustim ljudi motiti“. — Beseda je zdala. V volilni hiši drzne se liberalec očetu Gradišniku Seidlnovo kokardo pripeti; mož se pa odreže, rekoč: „Jaz nimam psa, da bi mu to znanje obesel, pa tam le vidim vašega kužeta, za tega bo dobro“, ter hitro pasetu kokardo natakne. —

3. Peter Dobnik, župan v Zrečah, mož poprejšnjemu enak, ki je čvrsto stal za narodnega kandidata prof. Pajka, v tem ko je eden njegovih tovarišev, zloglasni Wukoschegg, za Seidlna glasoval, drugi pa, Jak. Brglez strahopetno zbežal. Sploh je Dobnik duša vsemu dobremu, karkoli ima hudo zanemarjeni kraj.

4. Janez Urlep, Makolski župan. Njemu se je zahvaliti, da je ž njim vred vseh 7 Makolskih volilcev za narodnega kandidata glasovalo. Ker ima spoštovani župan veliko veljave, ga je odpadnik Črešnovski, nekdanji žandar Sorschag, na vse kriplje skušal na svojo stran spraviti. Pa Urlep ni metla, ampak previden in pošten mož, in torej se ga sleparije in strahovanja niso prijele.

5. Mart. Zagmeister, posestnik v Pogorjem Pišečke fare, je — kar se pri kmetih silno redko najde — za našega kandidata prav uspešno agitiral, ter pripomogel, da je poštena Pišečka fara vseh 7 glasov za g. Kosarja dala. Slava takemu možu!

6. Fr. Kacjan, posestnik pri sv. Petru pod sv. gorami, je izmed 5 volilcev edini pri prvi in drugi volitvi stanovitno za Kosarja glasoval, on edini od vseh volilcev ob Sotli od Dobre do Podčetrka je poleg vrlega čast. g. župnika Podčetrškega pametno glasoval. Grozni napadi, ki jih je prestati imel, ga niso mogli pre-

makniti, stal je kot trda skala. Hvala in čast poštenemu možu!

7. Vrle može iz Rogaškega in Šmarskega okraja glej v dopisu iz „Rogaškega okraja“.

Toliko smo posneli iz dosedaj nam poslanih imenikov volilnih mož. Prosimo prav pri srčno še enkrat, da se nam pošljejo iz vsake politične srenje imeniki volilcev z opazko, za kogar je kateri glasoval. Vsaj bo vendar v vsakej fari eden mož se našel, ki to domoljubno delo opraviti hoče in zamore. Če je kde kateri mož posebno se skazal, naj se to omeni, da ga vpišemo na častno mesto. Prosimo tudi tiste, ki so ob času pred volitvami nam volilne može naznanili, to ponoviti, da vemo, kako da so glasovali.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zdaj se da razločiti, kako da si federalistična in ustavaška stranka nasproti stojite. Federalistov je ze vsem izvoljenih (brez Poljakov) 81; ker pa 44 Čehov (iz Českega, Moravskega in Šleskega) ne pride, ostane le še 37 federalistev proti 225 ustavakom. V tem poštevu pa ni Poljakov, ki ne spadajo vsi k ustavakom, kar se bo najbolj v cerkvenih vprašanjih pokazalo. — Sad umetno sestavljenega volilnega reda pa je, da ima grozno večino 9 milijonov ustavakov nad 12 milijoni njim nasprotnih federalistov! To ne more dolgo obstati.

Najpred pride v državnem zboru v obravnavo postava, kako nekterim železniškim društvom in bankam pomagati? Če je res, kar vladna „N. fr. Pr.“ pravi, da je namreč finančni minister Depretis proti temu, da nam Prusi denarja posodijo, ker bi nas tako v političnih zadevah v šako dobili, bode vsak Avstrijan ministru hvaležen. Še boljše bi pa bilo, ko bi državni zbor naravnoč rekel: Za banke ljudstva denarjev nimajo!

Prva seja državnega zbora bila je 4. t. m. Čehov ni in tudi ne 2 poslancev pravne stranke iz Predarlskega; drugi federalisti so vsi nazoči. Za predsednika je začasno voljen d'Elvert. Zapri segli so poslanci v vseh jezikih in po zahtevanju dra. Vošnjaka tudi v slovenskem. — V četrtek ob 11. uri prične cesar s prestolnim nagovorom slovesno državni zbor. — Grof Hohenwart sestavlja konservativen klub (shod konservativnih poslancev).

Gospôski zbornici, ki se je tudi 4. t. m. sešla, imenovan je za prvosednika knez Karl Auersperg, ki je v precej nadutem nagovoru sejo pričel. Rekel je, da so direktne volitve sijajno pokazale, da so narodi za edinost in blagor Avstrije skrbeli, in kake blage da je razstava Avstriji donesla! Kar prvo zadeva, ne bo sedanji drž. zbor nikdar luknje zadela, da se je deželnim zborom bistvena pravica vzela, voliti državne poslance, in si tako braniti politično svobodo. Zato